

[nová] Čeština
doma
& ve světě

---

1 2014

Nová čeština doma a ve světě

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
1/2014

Redakce:

Vedoucí redaktorka – Mgr. Kateřina Romaševská
Výkonná redaktorka – Mgr. Katarzyna Vaculová
Členové redakce – Mgr. Adriana Filas, Mgr. Oleksandr Sukhanek,
Mgr. Maria Simeunovich-Skvortsova
Korektorky – Mgr. Šárka Keslerová, Mgr. Olga Fojtíková, Mgr. Iva Pospíšilová

Adresa redakce:

Katedra jihoslovanských a balkanistických studií FF UK
nám. J. Palacha 2, 116 38 Praha 1
Tel. (+420) 221 619 347, e-mail: ncads@ff.cuni.cz

Objednávky vyřizuje:

Vydavatelství Filozofické fakulty UK v Praze,
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1, e-mail: books@ff.cuni.cz

Grafická úprava, obálka & sazba: Studio Lacerta (www.sazba.cz)

Obsah

Úvodní slovo 9

Recenze

Radomila Kotková
Šebesta, K. – Škodová, S. a kol. (2012): *Čeština – cílový jazyk a korpusy*.
Liberec: Technická univerzita v Liberci 13

Šárka Keslerová
Boccou Kestřánková, M. a kol. (2013): *Čeština pro cizince: úroveň B2*.
Brno: Edika 16

Články

Magdalena Hromadová
Využití lexikálních germanismů ve výuce češtiny jako cizího jazyka 23

Veronika Vážanová
*Značky českých výrobků jako materiál pro analýzu kulturních specifik
ve výuce češtiny pro cizince* 34

Jana Kocková
Neurčitě tvary slovesné v češtině a ostatních slovanských jazycích 43

Veronika Böhmová
*„Kam panenky, kam jdete?“
Otázky v českých lidových písních (Etnolingvistická studie)* 53

Marie Boccou Kestřánková
*K vybraným parametrům rozvoje gramatické roviny prostřednictvím
metody jevištního tvaru* 61

O autorech tohoto čísla 75

Boccou Kestřánková, M. a kol. (2013):

Čeština pro cizince: úroveň B2.

Brno: Edika.

Šárka Keslerová

Jak už název napovídá, jedná se o učebnici češtiny pro cizince, jejíž výstupní úroveň je úroveň B2 podle Společného evropského referenčního rámce. Grafická úprava knihy i rozdělení jednotlivých lekcí (viz níže) jsou

stejně jako u předchozí učebnice Čeština pro cizince: úroveň B1 (Kestřánková – Šnaidaufová – Kopicová 2010), na kterou v mnohém navazuje. Učebnice je doplněna ještě cvičebnicí a CD, na kterém jsou nahrávky k poslecho- vým cvičením, k nácviku výslovnosti a k diktátům a také několik krátkých videí s ukázkami filmů.

Knihy je strukturovaná do 10 lekcí, jež mají vždy stejnou strukturu a jsou složeny z jednotlivých podkapitol – minialogy, slovní zásoba, dia- logy, gramatika, poslech, zopakujte si, výslovnost, čtení, psaní a reálie.

V úvodní části lekce, v podkapitole **minialogy**, jsou studenti sezná- mení s tématem lekce, a to pomocí obrázku, který mohou popisovat. Jsou zde také krátké rozhovory určené k poslechu a fráze a idiomy typické pro neformální každodenní situace, ve kterých se často používá obecná češ- tina. Výrazy spojené s obecnou češtinou jsou zvýrazněny modrou barvou, jiným způsobem učebnice s obecnou češtinou nepracuje a případný syste- matický výklad je ponechán na učiteli. Kromě minialogů je možné s po- slechy pracovat ještě v části **dialogy, poslech** a v některých **reáliích**, kde už se ovšem jedná o delší nahrávky. Nechybí zde ani úlohy k nácviku po- slechu s porozuměním, které rozvíjí aktivní i pasivní dovednosti studentů. Navíc díky transkriptu poslechových cvičení na konci knihy je možné s tímto materiálem pracovat komplexně, což ocení zejména studenti z ne- slovanských zemí. V učebnici se nezapomíná ani na nácvik výslovnosti, která bývá nezřídka ve vyšších úrovních opomíjena. Kromě opakování slov a jazykolamů podle nahrávky je možné nácvik výslovnosti trénovat i na krátkých ukázkách z české poezie.

Slovní zásoba je prezentována pouze v češtině. V oddíle **slovní zásoba** jsou uvedena slova, která souvisí s tématem lekce a která by si student měl osvojit, a následují úkoly k jejich procvičování. Nová slovní zásoba se vy- skytuje i v ostatních oddílech, je např. uvedena před některými čtecími a poslechovými úlohami. Velká část je ale na samotných studentech, kteří by si nová slova měli sami v textu vyhledávat (tady je samozřejmě nutné přizpůsobit práci se slovní zásobou individuálním potřebám konkrétních studentů, např. Slované mívají větší pasivní slovní zásobu než studenti ze západních zemí).

Dialogy, které předcházejí gramatické části, je možné využít k nácviku poslechu s porozuměním a čtení nebo také jako odrazový můstek k násled- nému gramatickému výkladu a ke cvičením. Vedle získávání gramatické kompetence odpovídající úrovni B2 je v učebnici prostor také pro upev- ňování a opakování základní gramatiky B1, a to v části **zopakujte si**. Tato

část odkazuje na cvičebnici, kde je kromě náležitých cvičení i výklad zmiňované základní gramatiky. Na konci všech gramatických oddílů je výklad některých problematických pravopisných jevů, na něž navazují cvičení a diktát z nahrávky. Diktáty je opět možné kontrolovat podle transkriptu, takže jsou vhodné i k samostudiu.

Oddíl **psaní** se věnuje stylistickým útvarům, jako je vypravování, žádost, reklamace, charakteristika, recenze, referát nebo stížnost. V úvodu je vždy teoretický výklad o tom, jak by takový útvar měl vypadat, a poté následuje zadání pro studenty. Škoda, že praktické ukázky jsou zde jen v některých případech, ale na druhou stranu důsledné uvádění příkladů by přidalo knize na objemu a byla by (nejspíš) přehlcena texty.

Části **čtení** a **reálie** se věnují zejména nácviku dovednosti čtení s porozuměním. V reáliích autoři představují zajímavosti z oblasti české kultury, které tematicky doplňují obsah lekce. Texty nejsou jednotvárné, střídají se zde žánry jako vyprávění, reportáž, výklad, životopis, zpráva, pohádka nebo detektivka. Reálie jsou pro zpestření obohaceny o dvě filmové ukázky (film *At žijí duchové!* a *Štěstí*), několik písniček nebo recitaci Erbenovy *Svatební košile*.

Učebnice *Čeština pro cizince: úroveň B2* je nejvhodnější pro výuku s učitelem ve skupinových kurzech, odpovídá tomu i řada zadání jednotlivých úloh – např. *pracujte ve skupinách*, *pracujte ve dvojicích*, *diskutujte se spolužákem*. Samozřejmě je možné práci snadno přizpůsobit i individuální výuce a díky klíči a transkriptu poslechu, který je na konci učebnice i cvičebnice, ji lze využít i při samostudiu (ovšem nejedná se o její primární určení). Jsou zde využity otevřené i uzavřené úlohy, doplňování slov, přiřazování, seřazení textu, určování správných a nesprávných odpovědí atd. Na základě toho si studenti osvojují a upevňují kompetence odpovídající úrovni češtiny B2 moderními (a účelnými) didaktickými postupy.

Autoři prezentují svou knihu jako univerzální učebnici určenou slovenským, západoevropským i asijským studentům. Měla by být vhodná pro kurzy češtiny jako cizího jazyka na univerzitách (při vyučování praktického jazyka), v komerčních kurzech jazykových škol i na letních školách češtiny. V úvodu se píše: „Největším důvodem ke vzniku této knihy byla skutečnost, že se v různých typech kurzů s výstupní úrovní B2 podle SERR nacházeli studenti rozličných národností, kterým pokaždé vyhovoval jiný přístup a jiný materiál. Snažili jsme se proto vytvořit jednu knihu, z jejíž každé lekce bude učitel vybírat jen ty části vhodné pro tu či onu národnost.“ (Boccou Kestřánková a kol. 2013). Podle mého názoru je opravdu

možné aplikovat učebnici univerzálně. Např. k výuce asijských studentů je možné využít velké množství poslechových i výslovnostních cvičení a lze vynechat obtížnější texty v reáliích. Naopak při práci se slovanskými studenty můžeme přeskočit některé úvodní cvičení k lekci a zaměřit se na přesnost při nácvičku poslechu a psaní či gramatických struktur. Velké množství cvičení je také vhodné využít v kurzech, které jsou národnostně nebo výkonnostně nejednotné, protože je zde prostor k samostatné práci.

Velkou výhodou učebnice je její strukturovanost. Jednotlivé oddíly lekcí jsou tematicky spojené, obsahově však na sobě nejsou vždy závislé, což ulehčuje učiteli práci při výběru a uzpůsobování si výuky individuálním potřebám jeho studentů. Na druhou stranu ale potom ne vždy je např. v gramatických oddílech procvičována nová slovní zásoba z dané lekce. Oproti předchozí učebnici určené pro úroveň B1 se zde více pracuje s obrázky, což řada studentů jistě ocení. Pro mě osobně je určitou uživatelskou nevýhodou grafické zpracování učebnice, zejména její formát, protože na úrovni B2 se už pracuje s poměrně dlouhými texty a některé z nich, zejména komplikovanější gramatické výklady, jsou rozděleny na více stran, což může ubírat na přehlednosti.

Na českém trhu není mnoho učebnic češtiny, které jsou určeny pokročilým studentům a které zároveň pracují s moderními lingvodidaktickými metodami, proto si určitě Čeština pro cizince: úroveň B2 najde své místo v kurzech češtiny jako cizího jazyka.

Bibliografie:

- Boccou Kestřánková, M. a kol. (2013): *Čeština pro cizince: úroveň B2*. Brno: Edika.
Kestřánková, M. - Šnidaufová, G.- Kopicová, K. (2010): *Čeština pro cizince: úroveň B1*. Brno: Computer Press.